

Hoen-skatten

- vikingskatt med gull fra øst og vest

Hoen-skatten.,

Dette kjedet er et eksempel på at mange av gjenstandene er produsert i Skandinavia, kanskje også i Norge.

Spaden som ble brukt da Hoen-skaatten ble funnet i 1834 oppbevares fortsatt på Nedre Hoen.

I august 1834 hadde husmannen Halvor Torstensen Kværnmoen tatt seg arbeid som grøftegraver på gården Nedre Hoen. Han var nesten ferdig med jobben da spaden støtte mot metall. Det viste seg å være en stor gullring, og ved nærmere undersøkelse dukket det fram den ene kostbare gjenstanden etter den andre. Til sammen ble det gravd fram 2,5 kg reint gull - den største gullskatten fra vikingtida som er funnet i Skandinavia til dags dato.

Gårdbruker Borger C. Hoen kontaktet straks professorene Keyser og Holmboe ved Universitetet i Christiania, og skatten fikk sin rettmessige plass ved Universitetets Oldsakssamling - som i dag er en del av Kulturhistorisk Museum i Oslo. Der er den fortsatt utstilt og regnes som en av museets store attraksjoner.

Hoen-skatten viser at vikingtidens eikværingar hadde utstrakte internasjonale forbindelser. Noen av gjenstandene, blant annet den store treflikede gullspenna, stammer fra Frankerriket, som var Europas mektigste stat i tidlig middelalder. En fingerring er av angelsaksisk opprinnelse, noen mindre gullsmykker stammer fra det sørlige Russland, og et større gullsmykke har en innskrift med greske bokstaver. Myntene er et kapittel for seg - her var det gamle romerske og bysantinske gullpenger, men også nyere av både arabisk og frankisk opprinnelse. De yngste myntene er fra midten av 800-tallet, så skatten må ha blitt lagt i jorda noe seinere enn det.

Samtidig har det vist seg at svært mange av gjenstandene er produsert i Skandinavia. Det gjelder de tallrike glassperlene, men også noen av de store gullringene. Derfor kan ikke hele skatten ha blitt ført samlet hjem til Eiker som bytte i et vikingtokt. Verdisakene er nok samlet inn gjennom et langt liv. En del av gullsakene har nok blitt ført hjem som bytte fra kirker og klostre etter blodige vikingtokter, mens andre ting kan ha funnet veien til Eiker gjennom fredelig byttehandel. En del er kanskje til og med framstilt av lokale håndverkere på Eiker!

Hoe-skatten er utstilt ved Kulturhistorisk Museum i Oslo.